

دسالا 1930ئی دا، کولیژا ویزه‌یابو زمانان (کلیه الاداب) بدویمایک ئینا ل زانکوبا میری یا بیرفانی (جامعه یرفان الحکومیة). پشئی وئی پیشکیشی دوکتورایی کر ئول سالا 1940ئی شاهه‌دناما دوکتورایی وەرگرت ب بابه‌تی (کهروکولوکا) لسه‌ر داستانا کوردی یا بناف و دهنگه - سلیمانئی سلیفی - کوداستانه‌کا بناف و دهنگه ل ته‌فایا کوردستانی.

دهمئی دبیزن حاجی جندی ئهم ب سفکی وەرگرتن، ئهم نزانین کوجه‌کئی بلندی داگیرکری ل به‌کیتی یا سوفیتی، ئه‌فروهه ستیره‌کا گه‌شه‌د ئاسمانئی توری کوردی و جهانی‌دا ئه‌ف شه‌سواری مه‌یدانا توری کوردی ژبلی ب ماموستایی ده‌یت هزمارتن. ل 1955/10/26ئی هاته‌ه‌لبزارتن ب مه‌زنترین ویشکه‌فتی ترین فه‌کولینه‌ر - باحث - ل ئاموزگایا روزه‌هلانا - سان.

به‌لی پشئی ناما دوکتورایی و وەرگرتن، بو ماموستایی کولیژا ویزه‌یا دماوی (19) نوزده‌ سالین ره‌بوق دا، بانکو دسالا 1940 - 1959ئی پشئی زانینا دوکتور حاجی جندی لهر ههمی زانابان خوبا بوی هه‌لبزارد بو سه‌روکی پشکا کوردی، ده‌مان ئاموزگادا. . . ئه‌ف زانابه‌ نه‌هر ئه‌فینداری کورسیکی بو. . . به‌لکی ئارمانجا مه‌زن ددلی‌وی‌دا ئه‌بو، کوکوردین سوفیتی ژ چنه‌ئی بگه‌هینیت ئاستی جهانا سوفیتی تیدا دزیتن، پلا زانستی بلندکه‌تن، هه‌زاران تی بگه‌هینیت، نه‌ خوینده‌واری نه‌هیلین. . . چنکی ل جه‌م وی تشته‌ک خوبا بو کوه‌می که‌س دشین پاریه‌کئی نانئ ره‌قی به‌رمه‌نت بخون.

ل 1964/3/14ئی پیشکیشی دوکتورایی کره‌فه، ئول 1966/4/21ئی شاهه‌دناما (ناووک - العلوم) وەرگرت و شنوی ب پروفیسوری هاته‌ه‌زمارتن.

زمانه‌وان و فولکلورزانئ مه‌زن حاجی جندی ل گه‌له‌ک جهان وانین گوئین شاگردین کوردان، چ ل ده‌فهره - منطقه - پشت قه‌فقا‌سیا چ ل یرفانی و ئه‌رمه‌نیوا چ ل لیننگرادی. . . ده‌یامئ ماموستایی‌دا گه‌له‌ک فه‌کولینین ب هیزو پر به‌با نفسان. لسه‌ر زمان و دویروک و ره‌خنه‌و هوزان و چیرۆک و فولکلورو که‌له‌پورئ

پروفیسور حاجی جندی ل 1908/3/18ئی ل گوندی [زمان شیرئ] ل ده‌فهره‌قارس ل کوردستانا تورکی یا هاتی به‌سه‌ر دویایی. ئه‌ف زانابه‌ ئی د خیزانه‌کا جوتیارو ره‌نج کیش دا مه‌زن بوی. . . نه‌مازه به‌ری بگه‌هیت دژی سنلیی‌دا (مراهق) دایک و بابین وی دهمن «ما ئیتیم و سیوی». . . ژ نه‌چاری یا خو هه‌یامه‌کئی شان کاری کری به‌.

د سالا 1918ئی دازانایی مه‌زن پروفیسور عه‌ره‌بی شه‌مو ژلانی خوفه‌ دانا خاندنگه‌هی - بانکو ریفه‌برناوی ب خوفه‌گرت - ئه‌فه‌ژی نه‌شانه‌که‌ ل سه‌ر دلسوزی یا عه‌ره‌بی شه‌مو بو نه‌هیلانا نه‌خوینده‌واری و پوتیه‌دان ب چینا هه‌زاران ئه‌فه‌ژی که‌نگی - پشئی شوره‌شا ئوکتوبه‌ری ب سه‌رکه‌تی 1917ئی.

شه‌سواری ریکا راستی حاجی جندی:
مینا مه‌گوتی دایک و باب نه‌مان. . . مایی خودان له‌ورا ژدل مل ب خاندنی فه‌ناو دویر هیف کره‌ پاشه‌روژی. . . هه‌روه‌سا گشت زاناین کوردین سوفیتی مینا ییکی خیزانا خو په‌روه‌ده‌کر ئه‌فه‌ژی بو بناس کو به‌ری حاجی بگه‌فته‌ ریکا باشی یا ره‌وشه‌نبیری. . . شیا ههمی کاودانان (ظروف) و ههمی ئاریشان (مشکله) ب هیزو باسکین خو د توزی بگه‌فزیبت.

كوردی ژ وان گوتارین پرمفا هژماراوان دگه هیته پتر ژ (50) پینجی گوتاران. . بهلی نهوین گهلهك پوته دایی نهوین بین لسهر بهك گرتنا مللهتی و کومارا نهرمه نستانا سوفیتی نفیساین - ژبلی وی چهندی هه پامه کی - مده - کاری روزنامه گری کریمه، جارا ییکی ددهسته کا نفیسه فانین روزناما [ریاتازه] دا کارگری به. زانایی مه هر د بچویکاتی یا خودا دوهه فالین بهرامبری خو دیتن. . نهوژی نه مینی عهدال [1906 - 1964]، جاسمی جهلیل [1908 - ..] بتایه تی ژی دگه ل نه مینی عهدال کو بهر بسیاری همی بان عره بی شه مو بو، نهف نفیسه فانین هه بون بوینه سهنگه ردریکا فولکلورو کهله پوری کوردی دا بو سه رشاخه کا هسك و بهی. هه رنهف نفیسه فانه بون بوینه رهنج کیش و لدویف گه روکین فولکلوری.

نفیسه فانی مه پستی فام ژ دونایی کری بو نه فیندارو ژدل مل پیقه نان و ژ دویفه نه بو نو براستی ل نهف کوردستانی به کی دن مینا نفیسه فانی ناف بری نه بویه بو ل دویف گه ریان و ساغ کرنا فولکلورو کهله پوری کوردی - نهوین هه زاره ها خاصیه نین ملله تی کوردی هه زار پاراستین له ورا ب زانایی فولکلوری کوردی دهیت هژمارتن.

دهری سالتین سیه دا مینا نه فینداره کی شهیدا رابو بناف گوندا کهت، لدویف پیسه میرو فولکلور زانین کوردان گه ریا. بو. . جهماندنا ستران و لاوک و ههیران و گوتین پشیان و بهیت و داستانین کوردی.

دسال 1930 تی کوردین مشهختین سو - فیتی بی لیژنهك پیک ئینا بو لدویف گه ریان فولکلورو کهله پوری کوردی دماوی سی سالادا.

یانکو دسال 1930 - 1933 تی نهف نفیسه فانه پشکداربون: حاجی جندی، جهردوئی گهنجو، کاروزه که ریا. لی سه روکی لیژنی سهیدایی بیقه هاتی (ناستور خه جه توریان) بو. هه رچهنده بین دلینیدا نهفه بون لی هر شهیدایی فولکلوری نه مینی عهدال بی دگه ل دا بو، میناوان ل دویف دگه ریا. له ورا هه ردسال 1936 تی حاجی جندی پشکداری دگه ل نه مینی عهدال نهفتهك ژ

فولکلوری چاپ کر (گوتین پشیان).

نهف بریاره نه هه ما یاسه ریلکی بو بهلکی دی شیم بیژم مینا هینا مازیا بو، چنکی پستی فی بریاروی پوته دان ب فولکلوری هه ریهك ژلایی خوئه بو نه فینداری پهشا کوردی، نهف بونه رفینگه و ل دویف فولکلورو کهله پوری گه ریان براستی کاره کی زوری پیروزه.

ژ بلی فی چهندی کو نفیسه فانی مه مشه گوتارین په رها لسهر فولکلورو کهله پوری نفیسان و بهلاف کرن مینا: دهنگی فارمانی نازایه تی یا کورمانجی بی نهرمه نستانا سوفیتی دفولکلوری دا، فولکلوری کورمانجی سوفیتی، مار - الاکادیمی - و کوردولوجیا گه له کین دن.

ل دویف گه ریان و پوته دانا حاجی جندی نه هه ر کومکرنا فولکلوری ب نه نی بو بهلکی ریک فه کر بوگه لهك نفیسه فان و روناکیرین دن بو نفیسانی، ههروه سا بو ریکش بهری گه لهك دلسوزین دن مینا: زانایی مه زن پروفیسور قهناتی کوردویف، هوزانقان و فولکلورزان: جاسمی جهلیل، وهزیری نادر، یوسفی بهکو، چیرۆك نفیس جهردویی گهنجو، ههروه سا جهلیلا جهلیل و نوردیخانی جهلیل و سیامه ندوف. . ژبلی فی چهندی نهف توره فانه دبه ژیدمر بو دویرۆك و فولکلورو شوره شا توری کوردی یا هه ژی گوتی به بیژم حاجی جندی پتر ژ (17) هه فده نهفتا لسهر فولکلوری هه بون د بهری سالتین هه شتی دا.

پروفیسور حاجی جندی ژبلی فولکلوری و بزافا پشکه فتنی گه لهك خزمه تا زمانی کوردی یاکری ژبو دانانا خویمه کی دروست بو ریزمان و زمانی به کگرتی کوردی، ب شیوازه کی زانستی، کو هیشی یا دوی بو لهجم نفیسه فانی پستی فولکلوری و به لاکرنا خاندنی. له ورا شیا هه ردسال 1932 تی دا نهفته کی لسهر ریزمانا کوردی ب زمانی نهرمه نی چاپ بکهت بنافی [میتودیکا زمانی کورمانجی] د هه مان سال دا نهفته کا دن چاپ کر بنافی [کتیا زمانی کورمانجان] بو شاگردین نافنجی. ژبلی وی چهندی کچه ند نهفتهك لسهر نه لیف با کوردی نفیساین داینه چاپ کرن.

دكتور حاجى جندى ب يىك ژ داهينه زىن شورشا تورهى
هيت نياسين، ب يىك ژ نفيسه فان و كه نكه تىن جيهانى د هيت
هزمتان. گه لك دگه ل چينا هزازان - چينا بوليتاريا - ب رفته
تجيتن، دگه ل بيرو باورين ملله تىن جيهانى بى دگه هن نارمانجان
بيرو باورين كومونيزمى].

- [8 - 14] تيرمه ها سالا 1934ى كونگرليهك مهن هاته
گرندان ل يريفانى، بابته تى وان (بى تاخفتنا وان) لسر كارو
خوندا كوردى و پويته دان ب پيشكه فتن و ساخ كرنا زمان و نفيسان
كورمانجان ل يه كيتى يا سوفيتى .. نمازه چنه گوتار نفيسان لسر
جمتى كونگريسى .. مينا: پروفيسور قه ناتى كوردو [رى نفيسارا
زمانى كورمانجان]، ثمينى عه فدا ل [بناغا ريزمانا كورمانجى
مقاسيا]، حاجى جندى [رىكا پيشكه فتن زمانى نهدى كورمانجى
سوفيت] و گه لكين دن. حاجى جندى (8) هشت نفشت هه ته
سر زمانى، (3) سى لسر فيرونى بو خاندنگه هان.

ل (29)ى ئيلونا هالا 1958ى نفيسه - فانين كوردان كومينهك
دن گرندان ل كتيخانا روژ - ناما [ريا تاره] - 1930. بابته تى فى
كومينى لسر شاعرو نفيسه فانين كوردان بوو - بورىكا پيشكه فتنى
دفى كومينى دا (6) شمش نفيسه فانين خودان جهه پشكدار بون
ژوان پروفيسور قه ناتى كوردو، حاجى جندى، ثمينى عه فدا ل،
يوسفى بهكو، جاسمى جهليل، قاچاغى مراد، ژبلى هزماره كا دن
بانفيسه فان و روناكبيرين كوردان پشكدار بوين ب سهروكاتى يا
زانايى مهن پروفيسور عه ربه تى شمو (1897 - 1978).

ل روژا يىك شهمبى ل 1960/8/9ى دا كونگريسا روژ
ههلات زانا يا (25) بيست و پينجى هاته گرندان ل باژيرى موسكو
ب تفكارى يا كنه كنى چاخى بيستى پروفيسور قه ناتى كوردو، فى
كومينى (9) نهه روژين ره بق كيشا ثوبا هه زى گوتنى به بيزم كو
(2500) دو هه زارو پينج سهد نفيسه فان و زانايين جيهانى ژ (60)
شيست وهلاتان پشكدار بون، ژبلى هزماره كا خوننده فانان. ژوان
پشكداران پروفيسور حاجى جندى و ثمينى عه فدا ل ژبيره فان هاتن
[بو بهرسياريا كوردن سوفيتى]. حاجى جندى ژوان كه سان بو
يىن گه لك گه نكه شه لسر ريزمان و زمان و نفيسه فان و تورى كرى

دكونگرندا. ژبلى چنه د رايهك دياركرين.

ئه هه و چنه د نفشتهك لسر ريزمان و زمانى كوردى ده رنخستين.
گشت نفيسه فانين سوفيتى پويته يا دايه گوهرينى مينا گوهرينا كارين
[كارل ماركس، تولستو، خ تابوفيان، لينين، ستالين، گوركى،
تومانيان .. ه. د. لهورا حاجى جندى ژ گوهرينه رين شاهزاو ب
فه زه ن دهينه هزمارتن. لهورا شيا هنك بهرهمين پرپها بگوهرينه
سر زمانى كوردى مينا گوهرينا كارين [تومانبا، ائيساكليان، هوڤى،
س. جارينش] و گه لكين دن.

پروفيسور حاجى جندى هزماره كا هوزانين نهرو نازك و ب چيز
يىن نفيسان، يانكو دهسته كى بهرفره هى د هوزانا كوردى دا بى هه ي،
ههروكى (تومابوا) دنفشتا خويا [لمحه عن الاكرا] دا، ديژيت:
[خريمين هوزانا كوردى يا سوفيتى سى شاعرن، يىك:
حاجى جندى، دو: ثمينى عه فدا ل، سى: جاسمى جهليل] ان.
ئه هه بومه هوسا خويا دكه ن كو نفيسه فانى مه بى دهوزانا كوردى دا
سهركه تى بو بهلى .. بهلكى پتر دل لسر زمانى و فولكلورى
كهله پورنى كوردى و بزاڤا ته ناهى هه بت.

پروفيسور حاجى جندى نهدامه د ئه نجومه نى يا بلندا ناموزگايا
روژه لاتاسان ل ئه كاديمى يا زانبارى يا ئه رمه نيا، ههروهسا نهدامه
ل ناموزگايا و نزه ياو زمانان ل يريفانى يا هه زى گوتنى به بيزم كوب
ههلكه فتن و بورينا هه فتنى سالا ب سهربونا زانايى كوردى مهن يان
وهكى ب شيوزازه كنى دن ددهنى .. يوئيل - الوبل السبعينى - ل
روژا 1978/3/18ى هاته گرندان ل ناموزگايا ئه رمه نستانى، نو
ب فى ههلكه فتنى پتر ژ چار سهد (400) نفيسه فان و روناكبيرين
كوردان بهر هه ف بيون ل ناموزگايا په روره ديا وه رزشى. ژبلى چنه د
بريسكين «برى» دلخوشى ژ ناموزگايى بوچن .. بريسكه هاته
هنارتن ب ناڤى شاكردين كوردان ل باژيرى ليننگرادى.

ئه ف شهسوارى مهيدانا تورى كوردى، مهيدانا زانبارى بى ..
هه ر ژبى سنيللى دا «مراهق» ئه هه تا نهو دژبى پيرائى دا بى
بهردوامه لسر بزاڤ و كويره ف كرنا پاشه روژى و پيشكه فتن ملله تى
كورد.

يا هه زى گوتنى به بيزم كو حاجى جندى دهرى سالا 1972ى

- 15 - نفیسکاری شیوری ئه‌رمه‌نیا: [ئه‌ده‌بیات] په‌ریشان / 1936 .
- 16 - سفا ته‌زه: [سه‌رهاتی] په‌ریشان / 1947 .
- 17 - فولکلورا کورمانجا: دگه‌ل ئه‌مینێ عه‌قدال، داستان:
ده‌رووشی عه‌قدی، دمدم، زه‌مبیل فروش، مه‌می و عه‌یشی،
سیامه‌ندوخه‌جی. ستران:
بیریفانی، ئه‌له‌گه‌زی، لۆلۆ لاوکۆ. ، ،
کلامی گوڤه‌ندی: گولنی هه‌ی نار، عه‌دلی .
حکایه‌ت: کورنوغلی، ئه‌وه‌نم، ئه‌ز نه‌زم، په‌ریشان/
1936 . 664 روپه‌ل،
- 18 - ئه‌لیفا کتیا کوردی: په‌ریشان / 1937، (2) هژمار.
ئه‌لیفا کتیا کوردی: په‌ریشان / 1946 .
- ئه‌لیفا کتیا کوردی: په‌ریشان / 1951، 132 روپه‌ل.
ئه‌لیفا کتیا کوردی: په‌ریشان / 1957، 96 روپه‌ل.
- 19 که‌روکولوکا - سلیمانی سلیفی ب زمانی ئه‌رمه‌نی، کورته
شاهه‌دنامه دوکتورایی - په‌ریشان / 1947، 247 روپه‌ل.
- 20 - فولکلوری کورمانجا: تومارو فه‌روز - په‌ریشان / 1947،
260 روپه‌ل.
- 21 - کریستومانیا لیتاتوری و زمانی کورمانجان: دگه‌ل جه‌ردوی
گه‌نجو - په‌ریشان / 1937 .
- 22 - کورنوغلی: [داستان] گوهرین - په‌ریشان / 1954 [240]
روپه‌ل.
- 23 - زمانی دی: په‌ریشان / 1948 .
- 24 - زمانی دی: په‌ریشان / 1953 .
- 25 - زمانی دی: په‌ریشان / 1955 .
- 26 - چه‌کداری کومونیزی: په‌ریشان / 1954 .
- 27 - شفانی کولخوزی: په‌ریشان / 1954 .
- 28 - جفیکا سه‌رهیلونی: په‌ریشان / 1954 .
- 29 - ئه‌ده‌بی کورمانجا: په‌ریشان / 1954 .
- 30 - عموی کورمانج: [چیرۆک] گوهرین - په‌ریشان / 1955 .
- 31 - عه‌دلایی: په‌ریشان / 1954 .
- 32 - فولکلوری کورمانجا: په‌ریشان / 1957 (300) روپه‌ل.

ئوه‌تا نه‌وه‌ ئه‌ندامه دکوری زانیاری کوردی دال عیراقی [العضو
المؤزر]. هه‌تا نه‌وه‌ژ (50) پینجی نقشتا پترین هه‌ین له‌سه‌ر زمانی و
دیروکی و گوهرینی و زانستی و فولکلورو که‌له‌پوری کوردی .
ئوه‌یشتا بی به‌رده‌وامه دفی زینی (76) سالی دا، ئه‌فه‌نه
نقیسه‌شان . . ئه‌فه‌نه زانا . . ئه‌فه‌نه بی ب دروستی به‌ایی په‌یفی
دزانی ریز گرتانم بو هه‌نده‌نقیسه‌شانان، به‌لی یا هیشتا نقشته‌ک نه
چاپکری خوب شه‌هسواری دئینه‌ده‌ر، باشه‌ پا یو فان نقیسه‌شانان چ
دبیزن؟! . بی گومان شه‌هسواری و که‌نکه‌نایه‌تی و زانستی یا به‌ره‌مین
فی خوش مروفی جهی شانازی به‌ به‌همی ئه‌ئیندارین په‌یفا
کوردی . [گوتارادی یا به‌ره‌هف له‌سه‌ر . . که‌نکه‌نی چاخنی بیستی
ق. کوردی] .

چه‌ند به‌ره‌مین نقیسه‌فانی: -

- 1 - گگور: - ژ ئه‌رمه‌نی ژ نفیسه‌کا (تومانیان و هوف هانی) کریه
کوردی، دگه‌ل ئه‌مینێ عه‌قدال - په‌ریشان / 1932 .
- 2 - به‌یراقا سور: [سه‌روود] - په‌ریشان / 1932
- 3 - عه‌مری ته‌زه: [هه‌ر بو خاندنگه‌هی] - په‌ریشان / 1932 .
- 4 - سه‌رهاتی جاسم: ژ ئه‌رمه‌نی بوکوردی، دگه‌ل ئه‌مینێ عه‌قدال -
په‌ریشان / 1931 .
- 5 - میتودیکا زمانی کورمانجا: په‌ریشان / 1932 .
- 6 - شه‌روه‌ کرنا ئه‌قلابا سالا 1905 ی: په‌ریشان / 1933 .
- 7 - کولخوزفانی ده‌ربدار: [ئه‌لیفایه] - په‌ریشان / 1933 .
- 8 - تراخوما: دگه‌ل زه‌ینه‌فونی، ژ ئه‌رمه‌نی کریه کوردی - په‌ریشان
/ 1933 .
- 9 - سلامه‌تیا ژنا: [گوهرین] - په‌ریشان / 1934 .
- 10 - ریا تازه: [گوهرین] - شانویه - په‌ریشان / 1934 .
- 11 - مه‌می و عه‌یشی: گوهرین - [فولکلور] په‌ریشان / 1935 .
- 12 - عه‌فراندنا نفیسکاری کورمانجا: په‌ریشان / 1935 .
- 13 - دریکا ده‌وله‌مه‌ند بونی دا: گوهرین [شانو] په‌ریشان / 1935 .
- 14 - کلامی جماعه‌تا کورمانجا: [فولکلور] په‌ریشان / 1936 .

شەش (6) ھوزان دکتیبا [کارید نفیسکارید کورمانجا ل پیکه تی یا سوڤیەت] - ل ژیر چاڤدیریا (جاسمی جەلیل). (20) بیست ھوزانین دن د نشتا [نفیسکارید کورمانجی سوڤیت] دا بە لاکرن ل ژیر چاڤدیریا (جاسمی جەلیل).

ژێدەر و پەڕینی گران :-

- 1 - توما بوا: لمحە عن الاكراد: 1958 باللغة الفرنسية ونقله الى العربية محمد شريف عثمان - بغداد/ 1973.
 - 2 - دكتور عبدالرحمن مارف: ماكتب عن اللغة الكردية بغداد 1978.
 - 3 - توما بوا: مع الاكراد: نقله الى العربية آواز زنگنه - بغداد/ 1975.
 - 4 - دكتور كمال مظهر: ميژوو. - بغداد/ 1983.
 - 5 - قەناتی كوردۆ: كومه له تيكستی فولكلوری كوردی - شكور مستەفاو ئەنوەر قادر ئینا سەر پینین عەرەبی - بغداد/ 1976.
 - 6 - نەریمان: بیلوگرافیا كتیبا كوردی: بغداد/ 1977.
 - 7 - محمد توفیق وردی: الاكراد في الاتحاد السوفياتی: بغداد/ 1959.
 - 8 - گوڤارا [روناهی] ھژمار/ 6،5 / سالا ئیكی - بەغدا/ 1961.
 - 9 - گوڤارا كوری زانیاری سا كورد: بەرگی/ 4، 5 / سالا 1976، 1977. [بیلوگرافیا كتیبن سوڤیتی].
 - 10 - جریلة العراق: العدد (643) لیوم 1978/4/8.
 - 11 - جریلة العراق: العدد (660) لیوم 1978/4/27.
 - 12 - بەرپسار: مسۆل.
 - 13 - یوئیل: یانكوب - ANNIVERSARY - E، ب كوردی بیرھاتن.
- سنیل: مراهق.
 كەنكەنە: ب رایامن جەمی (عبقری) دگريت.
 بناس: یانكو (سوچ) سوچ یا ژ (سبب) ی جودایە.
 ئول: ئاین، (دین).
 شەھسوار: (بطل).

- 33 - بەراھی و ڤەروزا نشتا (مەم وزین) ە ڤەریڤان/ 1956.
- 34 - بو سوئی خویی گوتناخو: ڤەریڤان/ 1957.
- 35 - سوڤیتیکا ھاڤاستان: ڤەریڤان/ 1957.
- 36 - حیکایەتید جماعەتا کورمانجا: ڤەریڤان/ 1959.
- 37 - ئەفسانید مللەتی کورد: تومارو بەراھی ب زمانی کوردی: ڤەریڤان/ 1969. 243 روپەل.
- 38 - کورته ئەدەبی کورمانجا ل ئەرمینا سوڤیت: ڤەریڤان/ 1970.
- 39 - روستەمی زال: ب زمانی روسی. سالا (1977) گوهریە منی کوردی - ڤەریڤان.
- 40 - ڤیرھەنگ: کوردی ئەرمەنی - روسی: ڤەریڤان/ (؟).

ڤەروزا :-

- 1 - (تومابوا) دنشتا خوڤا (لمحە عن الاكراد) دا دپیزیت: حاجی جندی ل سالا (1906) یی ھاتی سەردنیاپی. بەلی یالەنگە درستاھیوئی دناڤارا (1908) یی.
- 2 - پیکەمین ژمارە ژ روژناما [ریاتازە]، یال سالا 1930 ل ڤەریڤانی دەرکەتی جارا ییکی ژ چار بەرپەرا پیک دەھات، ھەر ھەفتی دو ھژمار ژ دەردچون، ھەر جار ژ ھەڤدە ھزار دانە چاپ دکرن. سەرنڤیسەرنی وی بو جارا ییکی، عەرەبی شەمۆ بو. دەستەکا نڤیسە ڤانان: پروفیسور حاجی جندی، نوری ئەسەد، شاکرتی خدی، شەرەڤی چەچان، قاچاغی مراد.
- 3 - دەمی کونگرسا روژھەلاتزانان یابست وپنجی ئەوا ل بازیری موسکو ھاتیە گریدان، ئەڤ کوردناسە پشکدار بون: پروفیسور محمدی مۆکری ژپاریس، پروفیسور قەناتی کوردۆ ئەڤکاربو، ئەڤالیانی سەمەر قەندی. لی [مارگرت رودینکو، مراد زعیرافی]، ر. سلیلوف، ج، باکوئیڤ] میڤان بون. حاجی جندی، ئەمینی عەڤدال ژ ڤەریڤانی پشکداربون، ژوان کوردین گەلەگە ننگەشە دکونگرسای دا کری ئەڤ زانیابون: پروفیسور قەناتی کوردۆ، پروفیسور محمدی مۆکری، پروفیسور حاجی جندی.
- 4 - دەمی مە بەحسێ حاجی جندی و ھوزانی کری مەسافی ج دیوانین وی خوڤا نەکرن چنکی بەدست مەنەکەتن، لی یا مەزانی